

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Piątek dnia 17 Grudnia v. s. 1820 roku

Obserwacje meteorologiczne.	Czas obserwacji	Wysokość Barom.	wys. Ther.	Raan.	Wiatry	Odmia. w powi.
dn. 15 średnia.		28 cal. 0,8 lin.	7,	stopa	Pół. Wschod.	Pochmurno
dn. 16 średnia.		28 - 2,5 -	8,18	-	Północny	Pochmurno
dn. 17 godz. 6		28 - 3,2 -	9,5	-	Północny	Pochmurno

NIEMCY.

Od brzegów Menu, dnia 5 grudnia. Gazeta niemiecka pod napisem *Mercury Schwabski* donosi, iż gdyby wojna między Austryą i Neapolem wymagała zajęcia krajów papieżkich przez obce wojska, natenczas Oyciec ś. uda się z Rzymu do Genui.

Wracając Król Bawarski do *Monachium* z podróży przedsięwziętej do *Wirzburga*, a dla wielkich śniegów zaniechanej, odebrał w *Eichstädt* listy, które dwaj gońcy, jeden z *Opawy*, a drugi z *Monachium*, przywieźli.

Tegoroczny jarmark w *Lipsku* na ś. *Michał* (pisze gazeta hamburska) był jeden z najlepszych od wielu lat, czego się też spodziewać należało po odebranej wiadomości, iż na wielkim jarmarku w *Makariewie*, w Rosyi, zakupiono wszystkie prawie towary do Chin i Japonii. Wielu Rosyan, Polaków i Greków zjechało się do *Lipska* po nowe towary. Najwięcej było żydów polskich, którzy nie mogli się znajdować o ś. *Janie* na jarmarku w *Naumburgu*. Ten bowiem jarmark przypada prawie razem z warszawskim, na którym kupione towary mogą być z korzyścią wprowadzane do Rosyi. Kupiec *Albrecht* z *Zeitza* sprzedał zaraz na początku jarmarku lipskiego 1500 sztuk merynosu. Pewny rękodzielnik z Prus nadreńskich sprzedał 20 cetnarów igieł do szycia. Anglicy przybyli pierwszy raz z nasładowanymi chustkami tureckimi, których tuzin waży blisko funt, czem zaszkodził rękodzielnikom niemieckim, bo chustki te sprzedali żydom polskim po 2 srebrne grosze i 1 fenig sztuka.

Stuttgard, dnia 4 grudnia.

Dnia 1 b. m. zgromadziła się tu izba deputowanych, którą d. 19 czerwca r. b. odroczone. Uchwaliła zaraz adres podziękowania Królowi za wybite medalu na pamiątkę konstytucyi. Na sessyi d. 2 b. m. oświadczył prezes, iż lubo kommissya przygotowawcza, na przeszłym posiedzeniu ustanowiona, ma zdać sprawę w zebranych obu izbach, gdy jednak nie odebrano jeszcze zaspokajających o tém zebraniu się wiadomości, możnaby więc tymczasem słuchać zdania sprawy względem pojedynczych przedmiotów. Dopelniał tego deputowany *Gmelin* imieniem rzeczowney kommissyi, po czém obrano 3 nowych sekretarzy.

FRANCYA.

Paryż dnia 2 grudnia. Chrzest *Xiążęcia Bordeaux* ma być odłożony do wiosny. Wtenczas

bowiem Król będzie zapewne mógł udać się na ten obrząd do kościoła *Panny Maryi*, i skończy się żałoba *Xiążney Berry*: żadne więc bolesne wspomnienie nie przerwie radości.

Xiążna Berry odebrała od N. Cesarza Jmci Rossyjskiego własnoręczny list z powinszowaniem narodzonego syna.

Wczoray o godzinie 8 zrana zebrano się już mnóstwo ludzi w sądzie kasacyjnym, ciekawych wyroku w sprawie *P. Modier-Montjau*. Przed rozpoczęciem sądu rozdawano pismo: *Madier-Montjau, Oyciec do Sędziów syna swego. Oskarżony bronił się sam przez dwie godziny, i mowę swoją zakończył temi słowy: poznaję z wyroku, dostojni sędziowie, czyli zasady podlegają zmianom czasowym, lub czyli członek wyższego sądu mógł przez to ścigać nagane waszę, iż dotrzymanie danego słowa i przysięgi poczytał za sprawę honorową.* Odpowiedział generalny prokurator: *powiedziałeś W Pan, iż wiesz o spisku, a nie chcesz użyć dowodu z bojaźni nienarażenia osoby, która cię o nim uwiadomiła. Kazałeś drukować pisma i korespondencyą swą z twierdzeniami. Oskarżyłeś sąd przysięgłych departamentu Vaucluse otchorzostwo i uchybienie powinności. Ośmieliłeś się być sędzią sumienia jednego z członków tego sądu, który samemu tylko Bogu winien się sprawić z wyroku swego. Okazałeś krnąbrność przeciwko sądowi, nie słuchając postanowienia jego, abys wyjawiał spisek, o którym podług twierdzenia twego, wiedziałeś.* Oświadczył na to *P. Madier*, iż nie żałuje tego, co się stało, i spokojnie czeka zapasć mającego wyroku, którego cenzurowanie będzie wyrokiem śmierci dla niego, i da hasło do podniesionych na niego sztyletów. Naradzał się sąd od godziny 2giej do kwadransa na 6stą, i ogłosił wyrok, którym naganiając postępek *P. Madier* skazał go na zapłacenie wydatków prawnych.

Wczoray wieczorem trzech ludzi napastowało na ulicy *P. Desforges*, ofcera straży bokowey *Monsieur*; zarzucili mu chustkę na twarz, obalili na ziemię i 5 razy pchnęli sztyletem. Jeden raz mógłby być niebezpiecznym, lecz go osłabiła książka, którą miał przy sobie. Gonili jeszcze hultajów, którzy widząc nadchodzących ludzi uciekli, i jednego z nich ranił pałaszem. Słyszał od nich te słowa: *należysz do hultajów Xiążęcia Bordeaux.*

Paryż dnia 6 grudnia. Vice-Hrabia *Chateaubriand* ofiarował *Xiążnie Berry* butelkę wody z *Jordanu* w *Palestynie*, do użycia jej podczas chrztu *Xiążęcia Bordeaux*. Wspomniany Vice-

Hrabia, przed wyjazdem swoim na urząd posła do *Berlina* miał długie wysłuchanie u Króla. Mianowanie jego jest przedmiotem rozmów w tutejszej stolicy. Rojaliści, którzy go słusznie za naczelnika swego uważają, pochlebiają sobie, iż ta łaska Monarchy utoruje mu wkrótce drogę do znakomitego urzędu we Francyi. Z drugiej strony wielu się dziwi, iż ten człowiek, poczytywany za wyrocznię stronnictwa swego, wyjeżdża wtenczas, kiedy rada jego, a zwłaszcza pióro, mogłoby być potrzebnem do odniesienia w trwałym sposobie zupełnego zwycięstwa nad liberalistami.

Z rozkazu królewskiego postany będzie do wyspy Korsyki generał porucznik ~~z władzą~~ naczelnego dowódcy, dla powściągnięcia wzmagających się tam zbrodni i zaburzeń wspólnie z przydaną mu radą czuwać będzie nad publicznym bezpieczeństwem.

Czytamy w niektórych gazetach tutejszych, iż niedawno ofiarowano 500,000 franków Panu *Benjaminowi Constant*, aby odstąpił strony, którą popiera.

Dey Tunetański kazał wystawić wieżę dola-tarni morskiej przy porcie *Gaolotta*. Zartowni-sie tutejsi mówią: iż tym sposobem oświata ci-śnie się także do Afryki.

Przybył tu z *Opawy* Hrabia *Woroncow*, je-nerał-adjutant N. Cesarza Rosyjskiego.

Oto jest lista osób oskarżonych o uczestnictwo zaszłych tu na początku czerwca r. b. rozruchów:

1) *Józef Antoni Collin*, lat 39 szewc w *Paryżu*, oskarżony, iż d. 5 czerwca należał do przeszło 20 zbrojnych ludzi, dających odpór władzom, które starały się utrzymać publiczną spokojność; 2) *Paweł Antoni Fayolle*, lat 34 rękodzielnik w *Pa-ryżu* oskarżony o taki sam występki; zeznał, iż żyje z autorów i trzymania banku; mało dotąd odpowiadał, i nie lękał się wyroku; nie chciał na niektóre pytania odpowiadać; twierdząc, iż nie należą do sprawy; 3) *Józef Karol Adam*, lat 23 rodem z *Bar-le-Duc*, uczeń szkoły lekarskiej, mieszkający w *Paryżu*; 4) *Armond Caron*, lat 21 pi-wowar w *Paryżu*; 5) *Piotr Jan Fouchon*, lat 34 mający handel win w *Paryżu*; 6) *Almé Duvergier*, lat 30, były szef szwadronu, członek legii hono-rowey, oskarżony o zachęcanie obywateli do uzbrojenia się i wojny domowej. (Jest najznako-mitszym i najświetlejszym ze wszystkich oskarżonych, dobrym żołnierzem, otwartym i du-mnym człowiekiem. Musiano go zanieść na ba-dane, bo bardzo chorował. Zaprzecza, jakoby był stronnikiem *Bonapartego*; przyznaje się jednak, iż jest zapalonym liberalistą) 7) *Andrzej Cou-drelle*, lat 19 mosiężnik; 8) *Eugeniusz Calleleau*, lat 19 i pół, uczeń szkoły prawa w *Paryżu*; 9) *Juliusz Wilhelm Ravet*, lat 25, tragarz w *Pa-ryżu*; 10) *Gabryel Filip Contreuil*, lat 25 ślniżący; 11) *Felix Biertry* lat 19 chędożyciel trzewików. (Sprawa tych oskarżonych została d. 2 b. m. od-łożoną z powodu ciągłej słabości Pana *Duvergier*.)

Hrabia *Rostopczyn* mieszka tu w pałacu mar-szałkowej *Ney*, który w tym tygodniu ma być sprzedany przez licytacyą. Słychać, iż wspo-mniony Hrabia kupi go dla rządu rosyjskiego.

Dnia 30 listopada przydywał Król w radzie ministrów, na której był także dyrektor po-wszechney policyi. Obrady trwały 3 godziny.

Potwierdza się, iż będą ustanowione dwa no-we ministerya, to jest, oświecenia publicznego, i wyznań religijnych.

Po zamianieniu legionów departamentowych w pułki liniowe, 12 pułkowników zostało nie-czynnymi.

P. Craufurd Anglik, którego sąd policyi po-prawozey skazał zaocznie na sześciomiesięczne u-więzienie za spotwarzenie zarzutami w sądzie *Xiążąt Grammont i Guiche*, stanął przed sędzia-mi d. 7 grudnia, i żądał, aby sam siebie bronił. Pozwolono mu mówić. Ale gdy się zbytecznie w mówieniu zapędzał, przerwał mu mowę prezes sądu, radząc, aby sobie przybrał obrońcę. P. Crau-furd odpowiedział, iż nie chce mieć adwokata, i że zawsze sam siebie bronić będzie. To po-wiedziawszy, obrócił się do słuchaczy, i spytał ich, czyli we Francyi niewolno obywatelom bro-nić siebie samych, bo ta wolność jest we wszy-atkich narodach. Napróżno sąd nakazując mil-czenie anglikowi Craufurd, widział się zagnalnym odłożyć sprawę jego do dni 15, ale wyznaczył mu Pana Dupin za obrońcę urzędowego. Wy-chodząc P. Craufurd z izby sądowej tak prze-mówił do ludu: „Francuzi! jestem liberalistą, „i pęta wasze potargam obalając arystokracją, „która was uciska. Jestem Francuzem, jak wy, „kocham wolność. Naśladujcie mię, i wykrzy-„knijcie: niech żyje karta konstytucyyna!” Tak wiele zeszło się ludu, iż straż przy pałacu sądo-wym zaledwie go rozprószyć zdołała.

Rozkupiono w *Paryżu* w krótkim czasie, 200,000 tabakierok z kartą konstytucyyną, ale wygotują ich do d. 15 grudnia 300,000.

Zjechał do *Lille* sławny okulista *Forlenze*, któ-rego jest obowiązkiem objeżdżać szpitale w całej Francyi. O przyjeździe tam jego uwiadomił pre-fekt cały swój departament, i wkrótce zjechało się wielu pozbawionych wzroku, lub chorujących na oczy. W dniu oznaczonym na operacye zrobił ich 17 w trzech godzinach, a wszystkie jak naj-szczęśliwiej. Między innemi, 21letnia pamienska; która we dwa miesiące po urodzeniu się ociemniała, odzyskała dar widzenia; toż inna 20letnia, od lat 8 pozbawiona wzroku. Pięciolateńni chło-pczyzna od urodzenia ślepa ujrzała także światło.

A U S T R Y A.

W gazecie rzyckiej *Zuschauer* czytamy z *Opawy*, pod 3 grudnia: „Zapowiedziany przez wszy-stkie gazety wyjazd do *Wiednia* obecnych tu NN. Monarchów i poselstw, odłożony został do nie-ograniczonego czasu. Cesarsko-rosyjski generał-adjutant *Uwarow* wyjechał dziś do *Petersburga*. Na dzień 12 grudnia oczekują tu odpowiedzi z *Neapolu*, na wysłane tam d. 20 przeszłego mie-siaca depesze.”

Taż gazeta donosi ze *Szwajcaryi* pod 29 listo-pada, że otrzymanolisty z południowej części Ty-rolu i z *Weneckiego*, podług których, wielkie po-ruszenia, jakie w wojsku austriackim zayśdź mia-ły, wstrzymane zostały tymczasowie i że przeycie przez rzekę *Po* jeszcze teraz nie nastąpi.

KRÓLESTWO BOJEY SYCYLI.

Neapol, dnia 19 listopada. Nie podoba się niektórym osobom, iż Król nasz, lubo zdrów, nie podpisuje urzędzeń krajowych. Zaczyna to wzbu-dzać niejaką nieufność.

W tutejszym *Dzienniku Konstytucyynym* czy-tamy co następuje: „*Xiążę Castalcicala*, nie zważając na oddalający go wyrok z dnia 1 wrze-sznia, sprawuje ciągle urząd posła naszego w *Pa-ryżu*, i do końca października nie przestał by-wać w tym charakterze na pokojach u dworu, i nosić wszystkich swoich orderów. Rząd tu-tejszy zdziwiony tak osobliwszém postępowaniem, tém bardziej, iż dworowi francuzkiemu donie-siono urzędownie o wspomnianym wyroku, na-

każal wszystkim swoim agentom za granicą, aby wydawanych przez niego paszportów nie uznawali za ważne, i nie poświadczali. Takimże krnąbrnym posłem jest Xiążę *Ruffo*, który oddalony wyrokiem z dnia 7 września, mimo tego nie przestaje w *Wiedniu* pokazywać się w dawniejszym swoim charakterze, oraz przyjmować dyplomatyczne noty, i który nawet ma być przypuszczony do obrad w *Opawie*. Rząd zaś nie ma już żadnego związku z tak nieposłusznymi urzędnikami.”

Na sessyi parlamentu d. 10 b. m. przyjęto wniosek P. *Berni* względem wezwania wszystkich wojskowych, aby w 8 dniach podali projekta do zaprowadzenia oszczędności i przyzwyciężonych odmian w wojsku, z czego parlament ogólny systemat ułoży. Pan *Caracciolo* powstawał przeciwko trwoniению skarbu. P. *Orazil* porównywał stan podatków gruntowych w rozmaitych prowincjach, z których mniej żyźne, jako to *Aquila*, *Chieti*, *Molise* i t. d. więcej częstokroć płacą, aniżeli inne żyźniejsze. Rozkład tych podatków nie jest także równy w gminach jedneyże prowincyi. Żądał, aby temu zaradzono. Uchwalił parlament 528,309 dukatów neapolitańskich, w sposobie dodatkowej ilości do ministerjum morskiego.

Wychodzi tu teraz wiele pism o potrzebnych odmianach w przyjętej od nas konstytucyi hiszpańskiej, aby ją zastosować do potrzeb narodu neapolitańskiego i spokojności Włoch całych. Jedno z tych pism utrzymuje, iż można by ułożyć się i zgodzić z Europą przez 3 następujące odmiany w tej konstytucyi: 1) przez ustanowienie dwóch izb; 2) przez *Veto* królewskie, jak jest w Anglii i Francyi; 3) przez utrzymanie majoratów według praw dotychczasowych.

Publiczne sessye parlamentu naszego schodzą na czytaniu adreśów od władz sądowych, i na rozprawach niewiele znaczących pod względem polityki; lecz tajemne nadar ważne bywają.

Na teyże sessyi wniósł deputowany *Incarnati*, żeby znieść kassę wymiany w r. 1818 ustanowioną. Deputowany *Dragonetti* miał długą w tey mierze mowę, i za złe poczytał, że zdający o tém sprawę przytoczył przykład Francyi, gdy francuzi (zdaniem jego) wcale się na teoryi bankowej nie znają, a przeto za wzór innym narodom służyć nie mogą. Wyrzekł parlament, iż ta kassa ma pozostać jak jest.

Król zaszczycił wielką wstęgą orderu s. *Ferdynanda* jenerała *Florestana Pepe* w nagrodę pięknego sprawienia się jego w Sycylii.

Dziennik *Constituzionale* taki artykuł d. 14 listopada umieścił: „Rozeszła się wieść w Neapolu, a stamtąd i po prowincjach, którey uwierzono, jakoby Xiążę *Lichtenstein* i kilku innych jenerałów austryackich przybyli do Neapolu z ostatniem postanowieniem monarchów będących w *Opawie*. Ustanowieniem jestesmy donieść, iż do dzisiejszego dnia ani Xiążę *Lichtenstein*, ani żaden austryacki jenerał nie przybył do Neapolu. Nie mamy przyczyny powątpiewania o zamiarach monarchów technących pokojem, którzy są w *Opawie*, jeżeli po zaprowadzeniu u nas rządu konstytucyjnego potrafiemy dobrodzieystwa jego zachować i utrzymać, i jeśli pokażemy Europie, że jako umieliśmy nadać go sobie, tak też będziemy umieli nabyć chwały z utrzymania onego. Niechay naród będzie ściśle połączony z panującą dynastją; niechay będzie posłuszny Królowi i parlamentowi; niechay da się prowadzić wła-

dzom konstytucyjnym, a wtedy szanować nas będzie Europa. Lecz jeślibyśmy naruszyli regularny porządek administracyi, osłabili własne nasze sposoby, zgwałciłibyśmy umowę spokojności powszechney, i woyna stałaby się nieuchronną, a przy wojnie z obcymi moglibyśmy wystawić się na klęski miesnaśk domowych, które prędzey czy później przyprawiłyby nas o utratę wolności i niepodległości narodowej.”

Nazajutrz po tym artykule dziennika *Constituzionale*, dwa nasze dzienniki zwane *Voce del Secolo*, i *Amico della Costituzione* (Głos wieku, i Przyjaciel konstytucyi) odpowiedziały tamtemu energicznymi odezwaniami mejako, a technącemi tą maxymą: *Jeśli chcesz pokoju, sposób się do wojny.*

Inny dziennik pisze. „Europa jest pod bronią. Znakomitsi władcy będący w *Opawie* i o naszym radzą losie. Odbieramy tymczasem pocieszającą przez gońca z Paryża wiadomość, iż Xiążę *Cariati* naradzał się już kilka razy z Xiążciem *Richelieu*.”

W innym znowu dzienniku czytamy: „Zdaje się, iż rząd francuzki zupełnie jest za nami. Xiążęcia *Cariati* wysłał Król do Paryża, ażeby za pośrednictwem rządu francuzkiego porozumieć się mógł z rządami głównych mocarstw. Takim to sposobem rozpoczęło się już działanie, obiecujące najzbawienniejsze dla Neapolu skutki.”

Oprócz znaczney dywizyi wojska, która już wyruszyła na granice, wyrusza tam jeszcze 30,000 wojska.

Parlament nasz składa się z kardynała, 19 duchownych, 15 właścicieli gruntowych, 18 urzędników, 12 adwokatów, 8 wojskowych, 6 wyższej szlachty, 6 lekarzy, i 2 kupców.

Poymano w Sycylii Barona *Alliotti*, który po potłdaniu się miasta *Palermi*, stanął na ozele rozbojników.

Na sessyi parlamentu d. 14 b. m. minister spraw wewnętrznych przeczytał ważny projekt pogodzenia terażniejszey administracyi z systematem konstytucyjnym. Pan *Galanti* radził odmienić nazwiska prowincyi, i przywrócić starożytne, jako to: *Sannio*, *Dacenia*, *Peucetia*, *Messapia*, *Lucania*. Niektórzy deputowani radzili nawet odmienić nazwisko Królestwa. Pan *Natali* uczynił sprawiedliwą uwagę, iż w obecnych okolicznościach nie przystoi wzniecać sporu o nazwiska; iż prosty obywatel sądziłby, że jest mowa o krajach na Xieżycu, gdyby raptem usłyszał nazwisko *Messapia* lub *Peucetia*; iż potrzeba rozpobierać jesoze wyobrażenia o nowym porządku rzeczy, nie zaś trwonić czas na rzeczach bagatelnych. Prezes przypominał podobne dzieciństwa za czasu rewolucyi francuzkiej. Kilku jednak deputowanych obstawo przy tey materyi, i dalsze w tey mierze obrady do późniejszego czasu odłożono. Na teyże sessyi Pan *Natali* jzłożył bezimienny list, który wzmiankuje o wydanej imieniem junty rządowej w *Palermie* odezwie względem nałożenia kontrybucyi wojenney na to miasto. Pan *Natali* powstawał mocno na tak samowolny i nierostropny postępek w chwili, kiedy Sycylia używa spokojności. Oświadczył prezes, iż wniosek jego będzie przedmiotem obrad, gdy podług prawa drugi raz przeczytanym zostanie. Odpowiedział na to P. *Natali*, iż gdzie idzie o dobro Sycylii, tam nie można się dosłownie trzymać przepisów. Jednomyślnie nakoniec postanowił parlament żądać od władzy wykonawczej potrzebnego w tey mierze objaśnienia.

KRÓLESTWO LOMBARDSKIE.

Od granic włoskich, dnia 24 listopada.

List z Medyolanu pod d. 18 b. m. donosi, iż od 3 dni wojsko austriackie jest na stopie wojennej, i że wszystko przysposobiono do zaczęcia kampanii. Spodziewają się jesoze przybycia 40,000 wojska z dziedzicznych krajów austriackich.

Posel Bawarski w Rzymie kazał ogłosić, iż dwór jego nie czyni żadnych uzbrajań wojennych.

HISZPANIA.

Madryt dnia 22 listopada. Zpełna tu panuje spokojność. Król jutro wezwadate spodziewany. Miał nawet przybydź dziś o godzinie 6-tej wieczorem. Słychać, iż Królowa i Infant Don Carlos, chorują w Escorial, a przynajmniej Królowa nie pokazuje się publicznie.

Rozkaz królewski do jenerała Carrojál był dosłownie w tych wyrazach: „J.k tylko obaczysz niniejsze pismo, obeymiesz natychmiast dowództwo prowincyi i miasta Madrytu. Uwiadamiam o tém Vigodeta przez tegoż samego gońca; bo tak chce Twój Król i Pan (tu rey i senor)” Później rozkaz ten wielkie sprawił nieukontentowanie, i został cofniony. Nadzwyczajną gazetą dworską tutejszą umieszcila urzędowy list sekretarza nieustającej deputacyi stanów do ministra spraw wewnętrznych. Donosi w nim o zapewnieniu Króla, iż natychmiast przybędzie do Madrytu, skoro deputacya doniesie mu o przywróconym porządku i spokojności. Gotów jest oraz Monarcha zwołać nadzwyczajne stany, skoro ma deputacya potrzebę tego wystawi i wszakże przedmiot przyszłych obr. d. List ten jest pisany d. 18 b. m.

Nieustająca deputacya stanów żądała od ministrów zdania sprawy o stanie rządu, co ma być drukowanem.

Ogłosił rząd wiadomość o wszystkim co tu zaszło od d. 16 b. m.

Oskarżony Margrabia Castellar, a potem uwolniony, odzyskał stopień kapitana w gwardyi królewskiej.

Oddalony marszałek dworu królewskiego nazywa się Hrabia Miranda.

Słychać, iż P. Javal, minister morski, ma być mianowany posłem do dworu papieżkiego, a następcą jego będzie P. Valdez, dotychczasowy minister wojny.

Słychać, iż jenerał Villacampa zostanie wielkorządcą Madrytu, a jen. Riego obeymie dowództwo w Katalonii.

Lekarskie doniesienie o stanie zdrowia Króla i rodziny jego przesłane z Euskuryalu do Madrytu przez ministra morskiego opiewa, iż cała ta rodzina, wyjąwszy Infanta don Carlos, jest zdrowa.

Zjedzie Król do Madrytu między 3cią a 4 po południu. Zgromadzają się znowu towarzystwa patriotyczne, w których jak największy porządek panuje, a powrót Króla zaspokoi do reszty umysły.

Zatwierdził Król uchwałę stanów oznaczającą ilość wojska, a zatwierdzoną ogłosiła już gazeta rządowa. Według niej, będzie 153 halabardzystów królewskich: gwardyi pieszey królewskiej 4,200; piechoty liniowej 57,000; piechoty lekkiej 7,000; ogół piechoty, 48,553 ludzi. Gwardyi konnej bokowej 600, k rabinierów królewskich 545, jazdy liniowej 3150, jazdy lekkiej 7,180; — ogół jazdy 12,475. Artylerzystów 5000, saperów 1000. Ogółem, będzie całego wojska 66,828 ludzi. Podczas wojny, piechota i artyllerya będą podwojone, a inne kor-

pusy powiększone tak, aby całego wojska było 124,579.

Zapewniają, iż jest już w Hiszpanii urzędzonej milicyi około 100,000 ludzi, gotowych broń systematu konstytucyynego.

Dziennik Universal, umiarkowanie liberalny, ogłosił uwagi dowodzące, iż większe nieprzyzwoitości ze zwołania stanów nadzwyczajnych wyniknęłyby, aniżeli pożytki. Tak zaś pisze: „Jakież to krytyczne okoliczności wymagają zwołania stanów nadzwyczajnych? Zamięszki w Walencyi nic ciężkiego nie wystawiają; nierozsądne spiski w Burgos i Alava skończyły się na poymaniu ich sprawców. Nie ma najmniejszego niebezpieczeństwa. Nikt się nie opiera fundamentalnym odmianom uchwalonym przez stany. Nikt nie broni mnichów. Zgłaszają się już obywatele chcący ich dobra kupić. Lud madrycki wpośród swej troskliwey obawy nie dopuścił się niczego trącającego rewolucyą; ale tylko cała myśl jego zwróciła się do kroku konstytucyynego to jest, żeby stany nadzwyczajne zwołać. Postawa ludu okazuje, iż nie mamy lękać się niczego w kraju naszym. Gdy tak jest, dla czegoż chcemy dać pozor obeym mocarstwom, które stan królestw południowych obchodzi i zatrudnia?”

Odebrał nasz rząd bardzo nieprzyjemną wiadomość z Ameryki południowej, bo dowodzącą niepodobienstwa pojednania się z osadami tam naszymi, a mianowicie z temi, które RPlitę kolumbijską składają. Oto jest urzędowe w tym mierze doniesienie wielkorządcy hiszpańskiego w Kartagenie, w którym wyraził co następuje:

„Podalem propozycye do pokoju jenerałowi powstańców Boliwarowi. Dopelnilem więc rozkazu Króla mojego; lecz ten szalenciec, ten potwór chciwy krwi ludzkiej, ten zloczynca, który choćby tysiąc razy karany śmiercią, nie odpokutowałby za jedną z najmniejszych swoich zbrodni, chciał mię oszukać, a potem pod maską ludzkości nacyzarniejszego używając wiarołomstwa, przesłał mi list następujący.

„Mości Panie wielkorządco! odebrawszy jenerał Bolivar pismo W Pana, sprawiedliwym uniesiony gniewem, rzucił pióro, i kazał mi odpisać W Panu: iż ofiarowane rzeczypospolitey kolumbijskiej połączenie się z Hiszpanią jest szalenstwem do najwyższego stopnia posuniętym. Czyliż zdaje się W Panu, iż naród kolumbijski tak dalece zapomniał odniesionych nad hiszpanami zwycięstw, sławy swojej, waleczności i szczęśliwości, iżby konstytucyą hiszpańską mógł przyjąć? Czyliż W Pan ośmielisz się wyysć z murów Kartageny, i zająć kraj rzeczypospolitey kolumbijskiej, lub czyli nie zechcesz pozwolić, aby 30000 żołnierzy będących postrachem całego twego wielkorządztwa weszło do tego miasta? Odpowiedz, jeżeli ci wstyd pozwala. Czyliż sądzisz, iż Hiszpanija może władać nowym światem? Czy mniemasz, iż naród, który dał tak straszne przykłady o obłąkania umysłu ludzkiego, może jaką część kuli ziemskiej uszczęśliwić? Wiedz tedy, Mości Panie wielkorządco, iż naród kolumbijski niezmiennie postanowił, nie hańbić się nalezieniem do narodu hiszpańskiego. Postanowił walczyć do ostatniego przeciwko rojalistom, i każdemu, ktoby ich sprawę popierał. Wolaliby zginąć, niż zostawać pod władzą Hiszpanów. Oświadczam to W Panu imieniem jenerała, oswobodziciela oyczyzny. W Tarbaco d. 18 sierpnia 1820 roku.

(podpis) Perez, jenerał Adjutant.
DODATEK.

Wilno dnia 20 Grudnia 1820 roku v. s.

NOWE DZIEŁA.

Nauka praktyczna około rozmnożenia owiec hiszpańskich w Rosyji zastosowana do użycia we włościach skarbowych i obywatelskich, ułożona w ministeryum spraw wewnętrznych i na rozkaz Najwyższy w języku rossyjskim wydana. Można dostać w Redakcyi gazety Kuryera Litewskiego. Cena kop. 40.

Nowe dzieła z prenumeraty.

3. *Dzielo o ekonomii polityczney Jakóba, na którego przekład prenumerata w maju 1817 r. przy pismach peryodycznych wileńskich przez niżęj podpisanego ogłoszona była, wyszła już z druku. Prenumeratorowie, którzy się zapisali na to dzieło, zechcą dla odebrania go udać się do tych samych aktorów, od których bilety na prenumeratę pobrali. Nauczyciel prawa natury ekonomii polityczney w Liceum Wołyńském.*

Michał Choński.

Arendowna Dzierżawa.

2. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż znajdujące się w tuteyszej gubernii skarbowe majątki naznaczone do wypuszczenia w arendowną dzierżawę, od dnia 12 apryla 1821 roku, jako to: w mieście Mińsku dom drewniany, z którego pobiera się dochodu rocznego 200 rubli ass. na lat 12, w obwodzie miasta Mińska, osada komarowska z sianożęcamy, z której pobiera się rocznego dochodu 265 rubli assyg. na 8 lat; w powiatach: *Wilejskim*: starostwo Nowikowskie, w którym jest domów 14, dusz płci męskiej 30, żeńskich 26, dochodu rocznego 185 rubli 90 kop. sr. na lat 12. *Starostwo Bytkowskie* samą ziemię mając, w którym pobiera się rocznego dochodu 63 rubli sr. na lat 12. *Borysowskim*: majątek Jakubowicze, w którym jest domów 10, dusz płci męskiej 27, żeńskiej 37, dochodu rocznego 352 rubli sr. na lat 12. *Dzisieńskim*: starostwo Borkowskie samą ziemię mając, z którego pobiera się rocznego dochodu 30 rubli sr. na lat 12; *Swiderskie*, w którym jest domów 11, dusz płci męskiej 24, żeńskiej 34, rocznego dochodu 370 rubli 4 kop. sr. na lat 12; *Sutorowickie*, w którym domów 2, dusz płci męskiej 5, żeńskiej 6, dochodu rocznego 62 ruble 40 kop. sr. na lat 12; *Bernatowskie* samą ziemię mając, z którego pobiera się rocznego dochodu 71 rubel 20 kop. sr. na lat 12; starostwa brastawskiego folwark Maryanow, w którym jest domów 10 dusz płci męskiej 21, żeńskiej 31, rocznego dochodu 989 rubli 6 $\frac{1}{2}$ kop. sr. na lat 12. *Mozyrskim*: starostwo Bukatskie samą ziemię mając, z którego okazano rocznego dochodu 16 rubli 25 kop. assyg. na lat 12, w Baraskowieckim starostwie dwa młyny radeński i kamieński, z których pobiera się rocznego dochodu 290 rub. assyg. na lat 12. *Pińskim*: starostwo Saczkowskie, w którym jest domów 6, dusz płci męskiej 13, żeńskiej 15, rocznego dochodu 145 rubli sr. na lat 12; *Wulwickie*, w którym jest domów 2, dusz płci męskiej 5, żeńskiej 6, dochodu rocznego 25 rubli sr. na lat 12; starostwa samą ziemię mając, jako to: *Suszyckie*, z którego pobiera się rocznego dochodu 49 rubli 50 kop. sr. na lat 12; *Czeriachowskie*, z którego dochodu rocznego 17 rubli sr. i *Zalużskie*, z którego dochodu 36 rubli 40 kop. sr. na lat 12; starostwo *Bereżeckie*, w którym domów 9, dusz płci męskiej 16, żeńskiej 15, dochodu rocznego 140 rubli sr. na jeden rok; *Plotnickie*, w którym

domów 6, dusz płci męskiej 14, żeńskiej 10, dochodu rocznego sr. 161 rub 12 kop. i assyg. 15 rub. na jeden rok; *Rudkowskie* samą ziemię mając, z którego okazano rocznego dochodu 83 rub. 90 kop. sr. na lat 9. *Bobruyskim*. woytowstwo *Zalużskie*, w którym jest domów 95, dusz płci męskiej 259, żeńskiej 249, rocznego dochodu sr. 1437 rub. 5 $\frac{1}{2}$ kop. i assyg. 919 rub. 9 $\frac{1}{2}$ kop. na lat 12, i starostwo *Strajewskie* samą ziemię mając, z którego okazano rocznego dochodu 15 rub. sr. na lat 9. Zatem życzący wziąć w dzierżawę wspomniane majątki, zechcą przybyć do Mińskiej Skarbowey Izby dla targow na terminy następującego 1821 roku, wczasie mińskich kontraktów w miesiącu marcu, pierwszy dnia 10, drugi 12 a trzeci ostateczny 14 z prawnemi ewikcyami, odpowiedniemi dwóletniemu dochodowi. Dnia 1 grudnia 1820 roku. Sekretarz F. Arcimowicz.

P r z e d a ż.

2 *Litewsko Wileński Gubernialny Rząd stosownie do odeszwy JW Zarządzającego Wileńską Gubernią podaje do wiadomości, iż do wzięcia, w tuteyszej Gubernii przez publiczną licytacją w izbie skarbowey odbywać się mającą, pocztowych stacy, przeznaczonych są terminy 27 i 29 januaryi oraz 1 februaryi 1821 roku; a zatyż życzący one licytować raczą napomienione terminy z dostatecznymi ewikcyami jawić się do wzmienioney skarbowey izby. Datt w Wilnie roku 1820 mca xbra 14 dnia.*

Sowietnik Wincenty Ławrynowicz.

Franciszek Perzanowski Guber. Sekretarz.

2. Od Mińskiego gubernialnego Rządu ogłasza się: iż za liczącą się niedoimkę więcey 14 tysięcy rubli, na byłych dzierżawcach Mińskiego piwnego i miodowego odkupu, żydach, a mianowicie: *Ice Ickowiczu Faynie wielkim, Ice Mowszowiczu Faynie matym, Leybie Notowiczu Giecowiczu, Ice Abelowiczu, Piniesie i Blumie Wilenkinie*, będą przedawać się z publicznego targu ruchome i nieruchome wspomnionych żydów majątki, w mieście Mińsku znajdujące się; zatyż życzący nabyć te majątki, zechcą przybyć do tego rządu na terminy naznaczone: dla majątków nieruchomych następującego 1821 roku, dnia 12 januaryi, 18 februaryi i w czasie kontraktów dnia 8 marca a na przetarg dnia 9 tegoż mca; dla ruchomych zaś majątków także w czasie kontraktów dnia 8 marca, gdzie za przybyciem będą mogli widzieć zrobione tych majątków opisanie i cenę. Dnia 29 nowembra 1820 roku. Sekr. Felicyan Arcimowicz.

2. Od rządu gubernialnego Mińskiego ogłasza się: iż za skarbowe różnego nazwania niedoimki, liczące na byłych 2giej gildy kupcach *Kananelsonach*, w ogóle rubli 2.454 kop 21 $\frac{1}{2}$, będą przedawać się drewniane domy matki ich żydówki *Itki Kananelsonowey*, znajdujące się w mieście *Bobruysku*; zatyż życzący nabyć takowe domy, zechcą przybyć do tego gubernialnego rządu na terminy naznaczone następującego 1821 roku: pierwszy dnia 9, drugi 10 mca marca, a trzeci za trzy miesiące od dnia wydrukowania w gazetach ogłoszenia, gdzie za przybyciem będą mogli widzieć opisanie tych domów z ich wartością. Dnia 4 decembra 1820 roku. Sekretarz F. Arcimowicz.

2. Od rządu gubernialnego Litewsko-Grodzieńskiego ogłasza się: iż tuteyszej gubernii w mieście *Slonimie* znajdujący się dom murowany żyda *Chaima Owsiejowicza Landy*, oddany w ewikcyę za nieakuratnego dostawczyka skarbowego podradu, z ptu *Nowogrodzkiego horodyskiego żyda Wulfu Wilbiszewicza*, naznaczony z publicznego

targu na sprzedaż; dla nabycia którego wzywają się życzący, którzy mają przybyć dla targów na terminy: dnia 11 i 17 miesiąca styczni następującego 1821 roku, do Słonimskiego miejskiego ratusza, a na ostatni termin do tego gubernialnego rządu za trzy miesiące od dnia wydrukowania ogłoszenia, które później nastąpi w St. Petersburgskich lub Moskiewskich gazetach; przy tem uwadza się, iż dom ten oceniony jest do 25 tysięcy rubli assygn. Dnia 3 decembra 1820 roku. Ex-pedytor Krupowicz.

Sądy Exdywizorskie.

2 Za dekretem Sądu Gł. Wileń. 2go wremiennego Depart. w roku 1819 decembra 22 d. ferowanym, Sąd poprawczo-exdywizorski na dopełnienie satysfakcyi dla wierzycieli W. Stanisława Poźniaka b. Pisarza Ziem. Oszm. wyznaczony, wyrokiem swoim na dniu 7 terażniejszego mca decembra oczewiście zapadłym, i w majątności Raczunach Buywidowskich w Pcie Oszm. położoney, ogłoszonym postanowił: ażeby wierzyciele W. Pisarza Poźniaka, którzy świadectw względem wykonania przez ich juramentow dekretem pierwszym Sądu Exdywizorskiego pod rokiem 1810 maja 20 w dobrach Sołach ogłoszonym, decydowanych, na Sądzie poprawczo-exdywizorskim nie złożyli; to jest: Józefat i Barbara Noreykowie, Kazimierz i Krystyna Snarscy, Xawery Paekiewicz, Antoni Chądziński Exaktor Oszm., Leon Ongirski, Symon Grodz, Jerzy Grodz, Antoni Lomanowicz i Jan Zwirowicz w stopniu zeszyłych Franciszka i Wiktoryi Narbuttow będący, same dopiero wymienione osoby, lub w zdarzeniu którego niezostawiania w życiu ich sukcesorowie, przysięgi na realności summ dekretem Sądu pierwszego Exdyw. w r. 1810 maja 20 d. ferowanym sobie uznane, przed sądami Ziem. lub Grodz. Ptu Oszm. w przeciągu trzech miesięcy od daty ogłoszenia terażn. dekretu wykonali, a w razie jeźliby ktokolwiek ze stron rzeczonych po dekrete pierwszym Exdywizorskim wykonał jurament i miał w tém wydane sobie świadectwo, ażeby ten toż świadectwo przed upływem trzech miesięcy w kancelaryi Ziem. Oszm. zaaktywował, w zdarzeniu zaś tego niespełnienia Sąd poprawczo-exdywizorski skutków ammissy w właściwym dochodzić porządkiem samemu debitorowi lub też kredytorowi wolność zachował, a w dalszym rozbiórze poruczonego sobie dzieła Sąd poprawczo-exdywizorski mając się stosownie do warunków dekretu Sądu Gł. Wileń. Wremiennego Depart. w r. 1819 xbra 22 zapadłym przepisanych, wyrokiem swoim oczewistym powyżey datą wezwany, z powodu niewystarczenia funduszu debitora na usatysfakcyonowanie wszystkich jego wierzycieli, wszelkie summy późniejsze poczynając od dnia 20 apryla 1807 roku W. Pisarzowi Poźniakowi kredytowane, ad bona reperibilia odesławszy; schedy takowym w późney dacie nastalym wierzycielom tak stawającym jako też niestawającym, pierwszym exdyw. dekretem wydzielone do masy ogólnego funduszu przyłączył, i z onych satysfakcyą dla dalszych wierzycieli W. Stanisława Poźniaka b. Pisarza Ziem. Oszm. prioritatis et potioritatis za sobą mających domierzył, a dla doyscia wiadomości osob interessowanych powyższe postanowienie przez gazetę Kur. Lit. ogłasza. Dat roku 1820 mca xbra 9 dnia.

Jan Szczepanowicz Pisarz Z. Ptu Osz. Exdyw.

2 Za remissą Sądu Gł. Lit. Wileń. 2go Depart. po skomunikowaniu się z Depart. Guberni Miń. w r. 1820 8bra 8 dnia nastalą, Sąd Taxatorsko Exdywizorski na usatysfakcyonowanie kredytorow JW. Jana Świętorzeckiego v. Marszałka Ptu Zawileyskiego w dniu 7 xbra terażn. 1820 r. ad fundum majątku Kobylnika w pcie Zawiley. położonego zjechawszy, administracyą ogólnych w Gubernii Wileń. i Miń. położonych funduszow, wymiar onych, komportacyą papierow do kancelaryi Ziem. Ptu Zawiley. na dzień 1 february następnego 1821 r. z persystencyą sześciotygodniową tak na kredytorach jako też i aktorze na koniec

po spełnieniu wszelkich remissą zastrzeżonych prawideł, termin ostateczny do stannosci kredytorow w dniu 18bra następnego 1821 roku przeznaczył, żeby więc o takowem postanowieniu i o terminie ostatecznym każdy z interessowanych i do masy JW. Świętorzeckiego realne stosunki mających był uprzedzonym, pod rygorem amissy na niestawających prawami i remissą zastrzeżonym przez niniejszą awizacyą uprzedza.

Jan Bieguński Prezydent Exdywizorski, Antoni Komorowski Grodz. Wilkom. Exdyw. Sędzia. Wincenty Jeśman Ziem. Ptu Dzism. Pisarz Exdyw.

Stanisław Karczewski Regent.

Takową awizacyą wolno drukować Sędzia Komorowski.

W Xiegarni Uniwersyteckiej u JÓZEFA ZAWADZKIEGO, znajduią się papiery muzyczne przybyłe świeżo z Warszawy, iak następuje:

	R. K.
Kurpiński K. MARS I FLORA Balet ułożony na Fortepiano	— 90
Lentz H. G. Rondo na Fortepiano zkomponowane i ofiarowane Xięźnie Łowickiej	— 40
Ernemann M. 8 Waryacyy na Fortepiano z Dumki Rossyyskiej Ichaw Kozak z za Dunaju	— 40
Suchorzewski (de) 8 Variations pour le Pforte	— 30
Zöllner K. H. Waryacye na Fortepiano z Opery ŁOKIETEK	— 30
Kurpiński K. Uwertura z Opery Kalnora na Fortepiano	— 30
Damse I. Polski Taniec grany na Balu w Dzień zakończenia Seymu Królestwa Polskiego, przerobiony na Fortepiano	— 15
— Mazurek ze Spiewu Pani CAMPI „o luba pamięci mey pierwszej mlodości“ grany na Balu XIAŻĘCIA NAMIESTNIKA w dniu 13 Paździer. 1820 przerobiony na Fortepiano	— 15
— Walec grany na Balu XIAŻĘCIA NAMIESTNIKA w dniu 13 Paździer. 1820 przerobiony na Fortepiano	— 15
Grentwald I. Polonez na Fortepiano ofiarowany JPannie M. Słowianowskiej	— 15
Grużewski L. Mazur pour le Pforte dediée a Madme la Comtesse Butler	— 15
Kulakowski I. Polonaise pour le Pforte dediée à Mr St. Jaworski	— 15
Lang (Panna Maria) Kotillon na Fortepiano	— 25
Würfel W. Deux polonaises pour le Pforte comp. et dediées à S. A LA PRINC. ANGELOU-SAPIEHA	— 30
Kamieński M. Polonez do Spiewania i do tańca na Pieśń z Opery KORCIUSZKA „Skromnie postuszna Diewczynka“ z przygrywaniem Fortepianu	— 15
Kapliński F. Sześć Mazurków do Spiewania z towarzyszeniem Fortepianu, słowa Antoniego Goreckiego	
N.º 1. Ejno kochane chłopciszka	— 30
2. Nie będę też ronić	
3. Ejno piękna Rózio	
4. My siejemy zboże	
5. Gdzie trawka nad wodą	
6. Byway Zosiu zdrowo	

2. W gubernii grodzieńskiej, w powiecie nowogródzkim, z plebanii rzymsko-kroszyńskiej, w nocy z dnia 12 na 13 miesiąca listopada dwóch ludzi uciekło. Pierwszy nazywa się Teodor Siergiel, a dopiero mógł sobie przybrać inne imię i nazwisko. Uczył się kucharstwa lat 5 i był oraz uczony pisaną, czytania, i liczenia; ale w tém wszystkim nic nie postąpił, w złodziejstwie zaś wszystkich swoich rówieśników przewyższył. Ma lat 17 wzrostu więcej dwóch arszynów, włosy na głowie gęste, ciemne, krótko ostrzyżone, twarz białą czerwoną, okrągłą, wargi czerwone, i nie małe. Na głowie u niego czapka okrągła z barankiem czarnym, z sukna czarnego. Chustki mający: jedną czerwoną z białymi kropkami, drugą białą z małymi czerwonymi paskami, trzecią zupełnie białą i t. d. Kolnierzyk u niego jeden perkalowy, a drugi tkacki, kamizelka jedna ciemnego szaraczku, a druga światłego; obydwie już używane, surdut z sukna fabrycznego, z welny na szaraczek farbowanej, płaszcz z kolnierzem wielkim z sukna takież fabrycznego, szaraczkowego z welny białej z czarną mieszaną, spodnie już stare szaraczkowe, fabryczne. Drugi Maciej Krucko, a dziś może się inaczej nazywa, był od dzieciństwa przy bydłe w plebanii, i tu się nauczył czytać, ma lat 17, włosy białe, rzadkie i krótko ostrzyżone, głowę płaską, oczy błękitne, twarz płaską i suchą, i sam suchy, na głowie kaszkieci z sukna czarnego z kozyrkiem rzemiennym; z wierzchu czarnym, ze spodu zielonym: na szyi chustka czarna jedwabna, na nim kamizelka z płocienka ruskiego w paski, surdut z sukna fabrycznego szaraczkowego, i spodnie z takiegoż stare, ktoby takowych zbiegów przytrzymał i do plebanii dostawił, przyzwoitą nagrodę odbierze. Symon Sienkiewicz.

P o z e w.

2. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEJ MOSCI SAMOWŁADNĄCEGO całą Rosyą etc. etc. etc.

Pozew przez edyktałą cytacyą przed sąd Ziemski wileński teraz sądzący się i na potym sądzić się mający z cytacyi urodzonego Stanisława Holtznera w skutek dekretu sądu Ziemskiego wileńskiego za rachunkami i karteczkami UUr. Swirskiemu Rejentowi 1go departamentu o złotych polskich 150; Widzickiemu Assesor. sądu Niższego lub jego sukcesorom o złotych pol. 22 gr. 10; Szarbaszewiczowi lub jego sukcesorom o złotych pol. 8 gr. 5; Woypekowa pułkowniką rossyysk. sukcesorom o złotych pol. 167; Gronde guwernerowi o złotych pol. 6 gr. 20; Antoniemu Paszkiewiczowi szambelana sukcesorom o złotych pol. 21 gr. 10; Jerzego Lipniwicza Adwokata sukcesorom o złotych pol. 323 gr. 11; Pietkiewiczza Kapitana sukcesorom o złotych pol. 6 gr. 20; sukcesorom Skrzypkina o złotych pol. 28 gr. 25; Jankowskim Podkomorzym oszmiańsk. o złotych pol. 318 gr. 20; Jenerala Tyszkiewiczza sukcesorom o złotych pol. 157; Romanowskiego z Rządu sukcesorom o złotych pol. 5 gr. 10; Daszewskiego z Rządu sukcesorom o złotych pol. 2 gr. 20; Machwicowi Sowiernikowi o złotych pol. 4; Kobylńskiej Kuchmistrzowej o złotych pol. 15 gr. 3; Szczolkonowi Sekret. o złotych pol. 197 gr. 10; Chądzińskiemu Strapczemu oszmiańsk. o złotych pol. 125 gr. 10; Franciszkowi Wysockiemu Komisarzowi o złotych pol. 150 gr. 15; Staniewskiemu o złotych pol. 5 gr. 20; Lisowskemu szewcowi o złotych pol. 38; Wierzbickiego Assesor. sądu Niższego sukcesorom o złotych pol. 12 gr. 20; Pruszyńskiemu o złotych pol. 6 gr. 20; Pozniakowi Pisarzowi Ziemsk. oszmiańsk. lub jego sukcesorom o złotych pol. 32 gr. 20; Janowi Heycyngowi o złotych pol. 70; Krukowskiego Rejenta sukcesorom czyli Rejentowej z Czeszey-

kow Krukowskiej z dokładem opieki o złotych pol. 33 gr. 10; Cedrowskiemu o złotych pol. 7 gr. 18; Sawiczowi Kapitanowi sprawnemu o złotych pol. 8 gr. 25; Rudanowskiemu majorowi rossyyskiemu o złotych pol. 250 gr. 8; Kazimierzowi Walentyńcowi o złotych pol. 11 gr. 10; Szelowi b. kupcowi wileńsk. o złotych p. 20; sukcesorom Piory Kapitana o złotych p. 3 gr. 10; Przyjałgowskiemu Depułatowi mającemu dom w Wilnie na Szwarcowym zaułku o złotych p. 5 gr. 10; Pałkowskemu Assesor. 1go depart. za rewersem o złotych p. 280; Eysmanowi o złotych p. 28 gr. 20; Sukcesorom Dylianowa Pułkow. wojsk rossyysk. o złotych p. 19; Paprockiego sukcesorom o złotych p. 20 gr. 10; Adamowi Eysmatowi z Antokola o złotych p. 384 gr. 7; Szmięlskiemu Sędz. Ziemsk. wilkomiersk. o złotych p. 31 gr. 27; Zienkowiczowi będącemu owočasowie u zeszłego Xiędza Kanonika Bogusławskiego o złotych p. 74 gr. 10; Chmielewskiego agenta sukcesorom o złotych p. 16 gr. 20; Szuchtanowej Piekarce w mieście Wilnie w domu Woyńłowicza mieszkającej o złotych p. 24 gr. 14; Dermatówi Pisarzowi Xdza Pużyny o złotych p. 87 gr. 27; Horoszczy Kapitana garnizonu sukcesorom o złotych p. 15 gr. 25; Pułkownika Chomińskiego sukcesorom o złotych p. 36; Sztenerowi Murgrabiemu Ogińskiego o złotych p. 23 gr. 10; Kozłowskiemu b. Kaznaczejowi wilkomiersk. o złotych p. 15; Goszkowskiemu Kapitanowi o złotych p. 28 gr. 10; Janowi Ciechanowieckiemu b. Sędz. Ziemsk. wileńsk. o złotych p. 102 gr. 20; Kajetanowi Niewiarowskiemu o złotych p. 41 gr. 5; Surewiczowi Murgrabiemu Xcia Giedroycia o złotych p. 5 gr. 10; Szumskiego Professor. Uniwersytetu wileńsk. sukcesorom o złotych p. 36 gr. 15; Szostowickiej w Komissyi Edukacyney o złotych p. 9; Grzegorza Majewskiego Sekr. sukcesorom o złotych p. 304 gr. 10; Wilhelmowi Refeldowi o złotych p. 46 gr. 5; Myszutowiczowi o złotych p. 19 gr. 10; Sukcesorom Kulikowskiego Kaznaczeja trock. o złotych p. 8; Franciszce Święcickiej wdowie z dokładem opieki o złotych p. 59 gr. 20; Koncewiczowi Strapczemu wilkomiersk. o złotych p. 125; Józefa Lendzewicza Buhaltera sukcesorom o złotych p. 361 gr. 29; Jana Zeydlera Aptekarza sukcesorom oycowi oraz żonie onego o złotych p. 646 gr. 20; Jabłońskiemu od zeszłego Xiędza Kanonika Bogusławskiego lub jego sukcesorom przy wręczeniu papierów rodowitości ich domu tyczących się o złotych p. 167, gr. 10; Starozak. Leybie z Swinciem o złotych p. 7 gr. 27; Łukaszewiczowi o złotych p. 6 gr. 20; Boksztynowiczowi Pisarz. Xięcia Pużyny o złotych p. 26; Swiecie Rejentowi 1go departamentu o złotych p. 46 gr. 10; Onufrego Sawickiego sukcesorom o złotych p. 57 gr. 23; Olenzkiemu o złotych p. 14 gr. 20; Gąseckiemu Assesor. sądu Niższego wileńsk. o złotych p. 12; Chrapowickiemu o złotych p. 87; Lisaniewiczowi Majorowi o złotych p. 7 gr. 10; Piotrowskiemu za rewersem o złotych p. 60; Iwanowiczowi Marszałk. o złotych p. 54; Baronowi de Medan o złotych p. 7 gr. 10; Hempla Inspektora tazaretu, sukcesorom o złotych p. 79 gr. 10; Sukcesorom Kościatkowskiego Marsz. wilkomiersk. o złotych p. 173 gr. 10; Assesorowi Tyszce o złotych p. 10; Deszczyńskiemu muzykusowi w Sankt-Petersburgu o złotych p. 12; Sukcesorom Wolfa Kapitana o złotych p. 9; Janowi Jansowi kupcowi wileńsk. o złotych p. 14; Orłowskiemu b. adjutantowi o złotych p. 3 gr. 20; Wasilewowi Pułkownikowi rossyysk. o złotych p. 24; Łukomskiemu Kapitanowi garnizonu lub jego sukcesorom o złotych p. 9; Piotrowskiemu o złotych p. 6 gr. 20; Starozak. Josielowi Tobijasowi o złotych

p. 18 gr. 20; Starozak. Burekowi podradczyko-
wi o zł. p. 41 gr. 20; Star. Szlomie Sobolowi
o zł. p. 63; Podsyndykowi XX. Bernardynów
o zł. p. 9; Sukcessorom Wiskowskiego Sekreta-
rza o zł. p. 10; Sukcessorom zeszłego Mateu-
sza Zablockiego czyli Kunegundzie wprzód Za-
blockiey Sobolewskiej o zł. p. 44 gr. 20; Sta-
rozakon. Fisielowi podradczykowi o zł. p. 22;
Xiędzu Skapinowiczowi Wikaryuszowi Katedry
wileńskiej o zł. p. 5; Luniewskiemu pisarzowi
Xdza Puzyny o zł. p. 36; Oranowskiego z iz-
by Skarbowey sukcessorom o zł. p. 3 gr. 10;
Wilczyńskiemu adjutantowi o zł. p. 2 gr. 20;
Klimaszewskiemu Burmistrzowi miasta Wilna o
zł. p. 4 gr. 20; Józefowi Nowickiemu o zł. p. 23
gr. 10; Sukcessorom Huzela Assesor. sądu Niż-
szego ptu wileńsk. o zł. p. 19 gr. 10; Sande-
ckiemu Deputatowi o zł. p. 53 gr. 20; Sukces-
sorom Kapitana Choroszczy o zł. p. 32; Szarba-
szewiczowi Kwartalnemu o zł. p. 12 gr. 20; Je-
rzemu Nowickiemu ze Zmudzi o zł. p. 6 gr. 20;
i znowu Gąseckiemu Assesor. o zł. 22; Komisio-
nierackiemu o zł. p. 5 gr. 10; Kolosowskiemu o
zł. p. 11; Zawadzkiemu Sędz. wilkomirsk. o zł.
p. 12 gr. 20; Sukcessorom Rejenta Kurmina o
zł. p. 116 gr. 20; Szwejkowskiemu o zł. 8 gr. 20;
Sukcessorom Bychowca Sekr. o zł. 20 gr. 20;
Sukcessorom Heniga Exaktora o zł. gr.
Prezydentowi Howaltowi o zł. p. 297; Re-
jentowi Polańskiemu o zł. p. 27; Antoniemu To-
maszewiczowi o zł. p. 32; Janowi Gieryngowi
kupcowi wileńsk. o zł. p. 18; Antoniemu Gastlo-
wi o zł. 18; Podgurskiemu traktyernikowi o
zł. p. 7 gr. 10; Wielikoródowowi komor. guber. o
zł. p. 9; Krassowskiemu o zł. p. 7 gr. 10, Ad-
wokatowi konsystorskiemu o zł. p. 2 gr. 10; Ka-
rolowi Malewiczowi z Rady mieyskiej wileńsk.
o zł. p. 8; Sukcessorom Porucznika Teczylow-
skiego o zł. 8 gr. 10; Mateuszowi lokajowi bę-
dącemu u W. Rzeuskiego owoczasowie a teraz
furmanowi wileńsk. o zł. p. 19 gr. 20; Kościak-
kowskiemu Sędz. o zł. p. 8; Janowi Cichano-
wieckiemu o zł. p. 6 gr. 10; Szerszewickiemu
sprawnikowi żwileńsk. o zł. p. 5; Sukcessorom
Ludwika Gryffita o zł. p. 5 gr. 10; Siesickie-
mu o zł. p. 5 gr. 10; Sokolowskiemu starszemu
o zł. 3 gr. 10; Xiędzu Kapicowi plebanowi za
rewersem o zł. 16 gr. 10; Świętuchowskiemu o
zł. p. 6 gr. 20; Duszakiewiczowi Adwokatowi
trockiemu o zł. p. 27; Sawiczowi Staroscie o zł.
p. 17 gr. 20; Sukcessorom Kazimierza Raczyń-
skiego o zł. p. 16; Narbutowi Podkom. o zł.
p. 6; Sukcessorom Tamaszewskiego z izby Skar-
bowey o zł. 1 gr. 20; Kolbowi Sekr. o zł. p. 27
gr. 10; Woytkiewiczowi o zł. 12; Chorążę-
go Zienkowicza sukcessorom o zł. p. 23; Mi-
chałowi Czeszeykowi b. Assesor. sądu Niż-
szego ptu wileńsk. o zł. p. 23 gr. 10; Sukcessorom Mi-
chałowskiego kancelarzysy o zł. 1 gr. 10;
Adolfowi Święcickiemu o zł. 8 gr. 10; Jó-
zefowi Towiańskiemu o zł. 4; Janowi Man-
celmanowi o zł. p. 52; Sukcessorom Szczerbackie-
go Komisarza lazaretu o zł. p. 15; Kajetano-
wi Niewiarowskiemu o zł. 40; Sukcessorom
Wakowskiego majora o zł. 6 g. 10; Sekr.
Sokolowskiemu o zł. 17 gr. 25; Marsz. Solta-
nowi o zł. p. 86 gr. 7; Rewkowskiemu Deputat.
o zł. 5; Prokuratorowi massy po zeszłym Kiet-
czewskm o zł. 7; Paulowskiemu traktyerni-
kowi o zł. p. 92; Cydzikowi audytorowi o zł.
2; Sukcessorom zeszłego Bitnera Sowieta. o
zł. p. 45 gr. 10; Adamowi Eysmątowowi o zł. p.

59 gr. 20; Sukcessorom zeszłego Dapkiewicza o
zł. p. 2 gr. 20; Sukcessorom Baranowskiego ko-
misionierackiego o zł. p. 13 gr. 10; Rudekowi
krawcowi o zł. 6 gr. 20; Franciszkowi Kon-
czy pisarzewiczowi o zł. 49 gr. 10; Sukces-
sorom Chomińskiego o zł. 1 gr. 20; Symo-
nowi Kreszkiewiczowi o zł. p. 39 gr. 10; Mi-
chałowi Szyszkowi Sekr. o zł. p. 192 gr. 20,
Zolkowskiemu Radnemu miasta Wilna o zł. p. 14
gr. 10; Orłowskiemu Onufremu Prezyd. o zł.
p. 27 gr. 20; Antoniemu Wilkańcowi Sekr. z iz-
by Skarbowey o zł. p. 18 gr. 20; Sukcessorom
Grońskiego komisionierackiego o zł. p. 1 gr. 20;
Szukierowi o zł. p. 16 gr. 5; Zambrzyckiemu
Rejentowi o zł. p. 4; Starozak. Oszerowi utrzy-
mującemu pocztę niemencyńską o zł. p. 6 gr. 20;
Łopaczyńskiemu o zł. 12; Starozak. Zawelo-
wi Peysachowiczowi i Dawidowi o zł. p. 475;
Damazemu Straszewiczowi o zł. p. 102; Miła-
szewskiemu z izby Skarbowey o zł. p. 197 gr. 20;
Krassowskiemu podchorążemu o zł. 68 gr. 10;
Starozak. Michelowi o zł. p. 190 gr. 25; Do-
minikowi Białeckiemu za rewersem o zł. p. 300;
Sewerynowi Deputat. komissyi Kwaterniczey za
biletom o zł. p. 8; Pawłowiczowi z Rządu o zł.
4 gr. 20; Donaykiewiczowi assesorowi sądu
Niższego ptu wilkomirsk. o zł. 11 gr. 10; Staro-
zak. z komissyi Kwaterniczey o zł. 2 gr. 10;
Gudawskiemu z akcyzy o zł. 12 gr. 10; Horo-
dniczemu szawelsk. o zł. p. 5 gr. 10; Starozak.
Michelowi kahalnemu o zł. 3; Szybakowskiemu
o zł. 1 gr. 20; Inczykowi o zł. 2; Ka-
rolowi Malewiczowi z komissyi Kwaterniczey wi-
leńsk. o zł. 11; Butlerowi z Wilkomirza o zł. 3.
Ignacemu Petrykowskiemu Sędz. o zł. 27, gr. 10,
Pławskiemu o zł. 2; Jerzemu Malewiczowi o zł.
8 gr. 10; Zajęczkowskiemu o zł. 2 gr. 15; Sa-
lamonowiczowi o zł. p. 2; Sukcessorom Laskow-
skiego z komissyi Kwaterniczey o zł. 12 gr. 10.
Pozniakowi o zł. 2 gr. 20; Stanisławowi
Bukatemu o zł. 5; Starozak. Wigderowi Wol-
fowiczowi o zł. 2; Mosiewiczowi o zł. 3; Fabi-
janowi Kościakowskiemu o zł. p. 141 gr. 20;
Elsnerowi o zł. 3 gr. 10; Ramualdowi o zł.
4; Wagnerowi kupcowi wileńsk. o zł. p. 3;
Zahorskiemu o zł. p. 50; Cybowiczowi Deputat.
o zł. 6 gr. 20; Tomaszowi Reyzerowi kupco-
wi wileńsk. o zł. p. 2 gr. 25; Jakubowi Halno-
wi Radnemu o zł. p. 37 gr. 15; Dawgirdowi
ze Zmudzi w Plemboku mieszkającemu o zł. p. 5;
Pucilowskiemu o zł. 8 gr. 20; Majewskiemu
z Rządu o zł. p. 1; Łukaszewskiemu guverne-
rowi o zł. p. 28 gr. 10; Wołyńskiemu oficya-
liście pocztamtu o zł. p. 25; Hamelowi furma-
nowi o zł. 6 gr. 20; Starozak. Eliaszewi o zł.
p. 70 gr. 20; Kolbowi za kartą; Mituszynowi
za kartą; Malewiczowi za karteczkami 4ma na
inwentacyi umieszczonemi w proźbach sądenia
na każdym poszczególnie summ zawinionych z pro-
centami i expensami prawnemi o rozdzielenie o-
nych na kredytorów żalt. oraz oto co czasu spra-
wy proszonym będzie S. Z. Melioratione
Roku 1820 miesiąca abra 14 dnia woźny ni-
żey wyrażony świadczę, iż tę kopią pozwu przez
edyktalną cytacyą wynoszącą się z cytacyi Uro-
dzonego Stanisława Holtznera powszystkich je-
go debitorów przed sąd Ziemi ptu wileńskie-
go dla jawienia się do Kuryera gazety Litewsk.
podałem, w dowod niniejszą relacyą własną rę-
ką podpisuję.

Ignacy Maryjański Woźny P. W.

Wilno dnia 20 Grudnia 1820 roku v. s.

AMERYKA POŁUDNIOWA.

Augustura, dnia 19 wrzes. Jenerał hiszpański przeszedł na stronę patriotów z całym wojskiem, które się w prowincyi *Barcellonie* znajdowało.

W Y S P A H A I T Y.

Nowe i ważne na wyspie Haiti zaszły odmiany. Rewolucya wybuchnęła dnia 6 października. Christoph, albo, jak się sam nazywał, Henryk I, Król nasz, zastrzelił się. Wyspa Haiti ogłosiła się rzeczpospolitą. Oto są w tej mierze szczegóły.

Przed trzema jeszcze miesiącami uderzony był Król Henryk apoplexyą; wpadł potem w mocną chorobę; z której, sądzą, że już nie wydzie. Dla zbytnej tyranii i okrucieństwa nienawidzony był powszechnie w kraju. Wszyscy cieszyli się z wiadomości o mającym wkrótce nastąpić śmierci jego. Nawet choroba jego nie dozwoliła swobodnie oddychać ucieszonemu ludowi. Na rozkaz jego dnia 30 września okuto w kaidany pułkownika ósmego pułku. To było istotną przyczyną zbuntowania się tegoż pułku, a potem i całej wyspy. Żołnierze z tego pułku zajęli nasamprzód miasto St. Mare, gdzie stali osadą. Król wysłał dla uspokojenia ich jenerała dywizyi Romain (Xięcia Limbe) z oddziałem wojska. Romain, roztropny, od żołnierzy i Panna Boyer prezesa rzeczypospolitey, którą jest druga część wyspy Haiti, szanowany dowódca, był już w porozumieniu z siedmiu jenerałami. Oświadczył on Królowi, iż przeznaczony oddział jest zasłaby do poskromienia buntowników, i prosił o jego powiększenie. Król nie mogąc z powodu słabości zdrowia sam stanąć na czele wojska, rozkazał jenerałowi Toussaint (Xięciu Onanaminthe) połączyć się z jenerałem Romain, przez co osłabił znacznie osadę swojej stolicy. Tego też właśnie Romain pragnął. Już dnia 4 października cały lud był uzbrojony, i postanowił znieść władzę królewską, a na jej miejsce zaprowadzić rząd republikański, na czele którego miał być prezes. Dnia 6 wieczorem uderzono w Cap Henry (stolicy) marsz jeneralny; na ogłoszenie zgromadził się lud i wojsko. Jenerał Richard (Xięcia de la Marmelade) gubernator miasta, zwiastował wolność, a upadek tronu. Wojsko całe było już na jego stronie, a dowodzili nim jenerał Placide Lebrun (Hrabia Gros-Morne) pułkownik Prophet, i inni. Radość była niewypowiedziana, i zapal powszechny. Pomimo tego, panowała jak największa spokojność, i trzecia część miasta nie wiedziała o niczym, aż po spełnionem dziele. Oswobodzono z więzień nieszczęśliwych ofiary okrucieństwa Christoph'a, rozdano broń, i liczne tłumy mieszkańców postępowały wraz z osadą wojskową i 6 działami do Haut Cap (część stolicy), gdzie stanęli na drodze do pałacu Sans-Souci. Za-

jadły Henryk wydał rozkaz zrabowania drugiej części miasta, i wyrznięcia wszystkich Mulatów i białych, bez względu na wiek i płeć, bez ochraniań nawet kobiet ciężarnych. Godny królewski stronnik jenerał Noel (Xięcia Fort Royal) podjął się dopełnić tego rozkazu. Pociągnął na czele królewskiej gwardyi, i stanął dnia 8 października o piątej wieczorem przed mostem Haut du Cap. Chciał on zagrozić swe wojsko okrzykiem: Niech żyje Król! Ale odpowiedzią jego było: Niech żyje wolność! Żołnierze pozostawali natychmiast z koni, rzucili broń, i z wyciągnionymi rękami biegli przez most dla uściskania swoich towarzyszy broni, i złączenia się z nimi. Świadek tego wszystkiego jenerał Noel udał się natychmiast do Sans-Souci dla uwiadomienia Króla. Wściekłość i zemsta zawrzały wtedy w piersiach okrutnego Henryka: Rozkazał zamieść się do cytadelli. Tam chciał z swymi skarbami wysadzić się na powietrze; z nim cytadella byłaby wysadzona, a miasto zagrzebane w gruzach. Ale od tego zamiaru potrafił odwieść go polubieniec jego Dupuy (Hrabia Limonade). Złorzeczył jeszcze przez czas niejaki swojej żonie i dzieciom; poczem wyrzekłszy: Już po mnie!... zastrzelił się. Kula przeszła mu serce. Królowa chciała ukryć śmierć małżonka, i dla tego kazała pochować go skrycie pod bastyonem. Nazajutrz uwieziono następcę tronu z całą rodziną. Wypuszczono z więzień przeszło 4,000 osób, najwięcej kaleków, które okropnie wycierpiał męczarnie. Żołnierze zrabowali zamek królewski, i przeszło za milion dolarów wynieśli łupu. Dnia 14go przybył jenerał Romain do miasta Cap. Głoszą, iż zostanie prezesem rzeczypospolitey. Wolność jest ogłoszona, rząd wkrótce będzie zaprowadzony. Już prezes rządu drugiej części wyspy Haiti Boyer przesłał adres powinszowania ludowi, i ofiarował mu całą swą siłę na obronę. Zatrudniają się oraz nową konstytucyą, albo raczej przywróceniem dawnej. Żołnierze odbierają podwójną płacę, i zostawiona im jest wolność wyścia ze służby. Nie zbywa nam na pieniądzech. W cytadelli leży 46 milionów dolarów w gotowiznie. Żołnierze nie dopuścili się innego rabunku, tylko na prywatnych skarbach byłego Króla Henryka. Królowa, następcza tronu i inni królewskiej krwi Xiężęta nie uratowali, oprócz tego co mieli przy sobie.

Sposób, w jaki się rewolucya ta ukończyła jest nader rzadki. Przez cały ciąg jej trwania panowała spokojność, i sam tylko na całej wyspie tyran życie utracił.

Kurs wileński na assygnaty od dnia 17, grudnia: rubel srebrny, 3 ruble kopiejek 77½; czerwony złoty nowy rubli 11, kopiejek 50, stary rubli 11 kopiejek 30; imperyal rubli 36, 62½ kopiejek.

Wolno Drukować Ignacy Reszka Radaa Koleg. Kom. Cenz. Czł. — w Wilnie w Drukarni Redakcyi.

Redakcyja otrzymała od JW. Policmeystra wileńskiego Rady Stanu i kawalera Szlykowa dla obwieszczenia, w języku francuzkim i polskim, jak następuje:

A V I S.

Consulat de France à Riga.

Ministère de la Marine et des Colonies.

Ordonnance du Roi

Portant Amnistie pour tous les Déserteurs du Département de la Marine.

Louis, parla grace de Dieu, Roi de France et de Navarre.

OGŁOSZENIE.

Konsulat Francyi w Rydze.

Ministryum marynarki i osad.

Urządzenie Królewskie

Zawierające amnestyą dla wszystkich dezertarów wydziału marynarki.

Ludwik z Bożey Łaski Król Francyi i Nawarry,

Voulant signaler par des actes de clémence l'époque heureuse de la naissance de notre bien-aimé Petit-Neveu le Duc de Bordeaux.

Sur le rapport de notre Ministre Secrétaire d'Etat au département de la Marine et des Colonies.

Nous avons ordonné et ordonnons ce qui suit:

Article 1. Amnistie est accordée à tous les officiers mariniens, marins et ouvriers de l'inscription maritime, qui sont présentement en état de désertion.

La même disposition est applicable aux ouvriers d'artillerie, aux apprentis canonnières, aux sous-officiers et soldats de l'artillerie de la marine, aux gardes-chiourmes, et généralement à tous les déserteurs du département de la Marine.

Art. 2. Sont compris dans les dispositions de l'article précédent ceux des individus y désignés qui, ayant été arrêtés ou s'étant présentés volontairement, n'auront pas été jugés jusqu'à ce jour: ceux d'entre eux qui seraient détenus, devront être mis immédiatement en liberté.

Art. 3. Les déserteurs amnistiés par la présente ordonnance, seront tenus de se présenter dans le délai de trois mois, savoir les gens de mer et les ouvriers de l'inscription maritime aux commissaires des quartiers où ils sont inscrits, ou à l'administrateur de la marine le plus voisin de leur résidence actuelle, ou, à défaut, au Maire de la commune où ils se trouvent, et les autres déserteurs aux autorités civiles de leur département.

Les uns et les autres déclareront qu'ils demandent à profiter du bienfait de l'amnistie: il leur sera donné un acte en forme de cette déclaration, afin qu'ils en puissent justifier au besoin.

Ils recevront, en outre, une feuille de route pour être dirigés, savoir, les gens de mer et ouvriers de l'inscription maritime sur le quartier où ils sont classés; les ouvriers d'artillerie, les apprentis canonnières, les sous-officiers et soldats de l'artillerie de la marine, et les gardes-chiourmes, sur le port où était stationné le corps dont ils faisaient partie.

Art. 4. Le délai accordé aux déserteurs qui sont hors du royaume, est fixé à six mois pour ceux qui se trouvent en Europe, à un an, pour ceux qui sont dans les pays hors de l'Europe, soit sur la Méditerranée soit sur l'Océan, et dix huit mois pour ceux qui seraient au-delà du cap de Bonne Espérance.

Art. 5. Les gens de mer et tous autres marins et militaires appartenant au Département de la Marine, qui, à compter de la publication de la présente ordonnance, abandonneraient leur poste, seront poursuivis comme déserteurs, et jugés d'après les lois et arrêtes en vigueur.

Art. 6. Notre Ministre Secrétaire d'Etat au Département de la Marine est chargé de l'exécution de la présente ordonnance.

Donné à Paris, au Chateau des Thuilleries, le quatrième jour d'Octobre, l'an de grace mil huit cent vingt, et de notre règne le vingt-sixième.

Signé: Louis.

Par le Roi

Le Ministre Secrétaire d'Etat au département de la Marine et des Colonies,

Signé: Baron Portal.

Pour copie conforme:

Le Consul de France

Ch. de Libessart.

Chęc oznaczyć czynami łaskawości epokę szczęśliwą narodzenia nayukochańszego naszego wnuka stryjecznego Xiążęcia Bordeaux.

Na doniesienie naszego ministra sekretarza stanu wydziału marynarki i osad.

Rozkazaliśmy i rozkazujemy, jak następuje:

Artykuł 1. Daje się amnestya wszystkim oficerom morskim, marynarzom i rzemieślnikom popisu morskiego, którzy są teraz w stanie dezercyi.

Toż rozrządzenie ma się stosować do rzemieślników artylleryi, uczaiów kanonierskich, podoficerów i żołnierzy artylleryi morskiej, więźniów galernych i w powszechności do wszystkich dezertorów wydziału morskiego.

Art. 2. Obeymują się w tych rozrządzeniach artykułu poprzedzającego ci z ludzi powyżey wskazanych, którzy będąc przytrzymani, albo dobrowolnie się stawiając, do dnia dzisiejszego nie zostali osądzeni: którzyby z nich byli uwięzieni, niezwłocznie puszczeni być mają na wolność.

Art. 3. Dezertorowie amnetyowani przez rozrządzenie niniejsze, obowiązani są stawić się w przeciągu trzech miesięcy, to jest żołnierze morscy i rzemieślnicy popisu morskiego u kommissarzy kwaterowych, gdzie są zapisani, albo u administratora marynarki najbliższego od miejsca terażniejszego ich przebywania, a gdzieby ich nie było, u mera gminy, w której się znajdują, a inni dezertorowie u władz cywilnych swojego departamentu.

Ci i owi mają oświadczyć, iż pragną korzystać z dobrodzieystwa amnestyi: wydany im będzie formalny akt tego oświadczenia, ażeby się w potrzebie mogli usprawieeliwić.

Oprócz tego otrzymają oni kartę podróżeą, iż mają się udać, to jest, żołnierze morscy i rzemieślnicy popisu morskiego do kwatery, gdzie są umieszczeni; rzemieślnicy artylleryi, podoficerowie i żołnierze artylleryi morskiej i więźnie galerni, do tego portu, gdzie stał korpus, do którego oni należeli.

Art. 4. Czas pozwolony dla dezertorów, będących za granicami królestwa, stanowi się sześć miesięcy dla będących w Europie, rok dla będących za Europą, czy to na morzu śródziemnym czy też na oceanie, a ośmnaście miesięcy dla tych, którzy się znajdują za przyładkiem Dobrey Nadziei.

Art. 5. Żołnierze morscy i wszyscy inni ludzie morscy, tudzież woyskowi należący do wydziału marynarki, którzyby, licząc od dnia ogłoszenia niniejszego urzędzenia, opuścili swe stanowiska, będą seigani, jako dezertorowie, i sądzeni podług surowości praw i ustaw.

Art. 6. Naszemu ministrowi sekretarzowi stanu wydziału marynarki, porucza się wykonanie niniejszego urzędzenia.

Dan w Paryżu, w pałacu Tuilleries, dnia czwartego października, roku Łaski tysiąc osmset dwudziestego, a panowania naszego dwudziestego szóstego.

przez Króla

Minister sekretarz stanu wydziału marynarki i osad

podpisano: Baron Portal.

Za zgodność kopii:

Konsul Francyi Ch. de Libessart.

Uwiadomienie od Marszałka.

Marszałek Gubernii Lit. Wileńskiej, jako przydujący w Deputacyi wywodowej Szlacheckiej, z doświadczenia przekonawszy się, iż wiele familiów zapisanych w rewizye, mimo całą bacność Deputacyi, mogły podstępnie uzyskać dekreta wywodowe, już to z przyczyny, że niebyło zapisanych objekcy w protokule na ten zamiar sporządzonym, albo w zanotowanych tylko objekcyach, nie wyrażono imion idących do wyvodu, a przez tę niedostateczność nie podobnym było przy rozstrząsaniu papierów zprawdzić zarzuty z linią wywodzących

się, nakoniec, że żądający przyznania rodowitości Szlacheckiej mogli przychodzić pod innemi nazwiskami i nie podawali obwieszczeń właścicielom, wielokrotnie przez Deputacyą zastrzeżonych, uznał potrzebę przez niniejszą odezwę zawiadomić dziedziców, possessorów dóbr skarbowych i duchownych, Rady i Magistraty miast oraz w ogólności wszystkich Obywateli, których się to tyczyć może, że Ukazem Rządzącego Senatu w roku 1818 miesiąca oktobra 31 dnia, dla wywodzących się z pod skazek, jest wskazana kolej, ażeby przed podaniem się do wyvodu, pierwey otrzymali dekreta Ziemstwa po-

wiatowego, uznające ich za ludzi wolnych, mających prawo do wywodu, a zatem nie właściwie umieszczonych do skazek. Jesliby więc ktokolwiek bez zachowania prawideł wskazanych i Ukazem zastrzeżonych, utaiwszy przed Depulacją bytność swoją w skazkach, otrzymał już wywod szlachectwa; dowiedziawszy się o tém Obywatelu, dla zapobieżenia wyniknąć mogącym nadużyciom, obowiązani są bez zwłoki na piśmie donieść Depulacji Wywodowej Wileńskiej, która przekonawszy się z wypisów skazek dołączyć się mających przy prośbie, jako nieprawnie nastąpił wywod z ciąg wyeliminuje, i za pośrednictwem władzy wykonawczej dopomni się o zwrot dekretu podobnie uzyskanego. Aktualny Radca Stanu i Kawaler Michał Römer.
Za zgodność Sekretarz Szlachecki Strumillo

P o z e w.

1. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładcy całej Rossyi etc. etc. etc.

Pozew przed Sąd Ziem. Słonim. na skutek dekretu tegoż sądu roku teraż. mca gbra 26 dnia zaszłego, z powództwa Ur. Józefata Lipskiego Sędziego normal. tegoż ptu, Ur. Józefowi Nideckiemu Woyskiemu Sandeckiemu lub jego sukcesorom w prośbach, abyś obwołowany Nidecki lubo żadney części w głowach Ur. Talkowskich i z Kosińskich Olędzkiej aktorstwa w majątności Hołyńce w pcie Słonim. nie masz i mieć nie możesz, dla tego i dochodzenia od lat 30 kilku zanieschał: na kwestyą ze strony Ur. Kazimierza Wollowicza b. Padkom Słonim. w sprawie z żalującym delatorem bezdowodnie jedynie dla zyskania upragnioney przewłoki wniesioną, stanowiący przed sądem Ziem. Słonim. usprawiedliwić się i stan rzeczy w tej mierze okazał.

Roku 1820 xbra 6 dnia, Wozny niżej podpisany zeznając, iż dwie kopie tego pozwu z autentykami zgodne z powództwa W. Jozefata Lipskiego sędziego normalu Słonim. przed Sąd Ziem. Słonim. na kadoncyą następną Trzykrólską Ur. Józefowi Nideckiemu Woyskiemu Sandeckiemu lub jego sukcesorom jako niemającemu osiadłości w Guberniach Lit. i niewiadomo gdzie mieszkającemu do drzwi izb sądowych Ziem. i Grodz. przybiłem, i że trzecia kopia z Urzędowym zaświadczeniem do gazety Kur. Lit. dla trzykrotnego ogłoszenia przez pocztę Słonim. posłana, przez jaki sposób o nastąpić mającey rozprawie zawiadomiłem. Grzegorz Czerechowski Wozny P. S.

Zo niniejszą kopią pozwu wolno jest przyjąc do druku w Redakcyi gazety Kur. Lit. dla trzykrotnego ogłoszenia, zaświadczam. Dat w Słonimie roku 1820 xbra 6 dnia. Samuel Jeśman Sędzia Ziem. Słonim.

P e n s y a.

1. Ja Jan Filsjean utrzymując pierwey pensyą Paniem uprzywilejowaną od Cesarzkiego Wileńskiego Uniwersytetu od roku 1803 do r. 1820 w miasteczku Antopolu w pcie Kobryńskim; przeniosłem się tegoż roku do miasta gubernińskiego Grodna. Za wiedzą i pozwoleniem tegoż Uniwersytetu złożył w témże mieście swą pensyą, w której się dają nauki następujące. 1. Język oyczysty, a w nim oddziały następujące: nauka Religii, Historia Święta Starego i Nowego Testamentu, Historia polska, Historia rzymska, Jeografia w ogólności, Arytmetyka, Moralna nauka, Grammatyka tegoż języka, Listopisarstwo. 2. Język francuzki, grammatyka tegoż języka, Historia powszechna, Historia naturalna, z jeografii opisanie typograficzne o Azji, listopisarstwo, przekła-

danie z polskiego na francuzki język i nawzajem 3. Język niemiecki, Grammatyka, Listopisarstwo, przekładanie z polskiego na język niemiecki i nawzajem. 4. Początki języka Rosyjskiego, muzyka, tańce, rysunki, roboty ręczne, kaligrafija. Takowa to pensya utrzymuje się w Grodnie na ulicy Skulimanowskiej w domu W. Sędziego Kolińskiego pod N. 426.

Arendowna dzierżawa.

1. Kommissya sądowa edukacyyna gubernii Wołyńskiej Podolskiej i Kijowskiej stosownie do postanowienia swego z dnia 22 gbra 1820 za N. 27,925 uwiadamia publiczność, iż dla uzyskania zaległości funduszu Lernatowskiego, dobra wieś Młodawa w pcie Dubieńskim oraz Izów, Czerników i Rokitnica w pcie Włodzimirskim JW. Tomasza Żegockiego dziedziczne, będą wypuszczone razem bądź oddzielnie w trzyletnią arendowną possessyą więcey dającemu przez licytacyą mającą się odbywać w Krzemieńcu, w miejscu zasiadania kommissyi ninisyszey, w dniach 1 3 i 4 lutego 1821 roku; zapisanym za licytanta nie będzie kto nie złoży summy r. s. 600 lub dostateczney na to poręki w zakład że od postąpioney przez siebie na jeden z folwarków przy licytacyi kwoty nieodskoczy, która to summa lub poręka będzie mu zwróconą skoroby kto inny przy licytacyi się utrzymał, jeżeli zaś sam się utrzyma, ta summa lub poręka zostanie w zakład że przyjętych warunków dotrzyma pod przepadkiem vadium i odpowiedzialną za szkody gruntowe jakieby się okazały z własnych jego remanentów i majątku; wiadomość szczególną o tych dobrach i ich inwentarze z bliższemi do tych possessyi ściągającymi się warunkami, każdemu żądającemu kancelaryja kommissyi swey okaże. Dan w Krzemieńcu d. 7 grud. 1820 (podpisano) Członek kommissyi Wołyński Vice Gubernator Filip Hr. Plater, Kommissarz sądowy Eduk. Felix Czacki, Kommissarz Sądowy Eduk. Józef Drzewiecki, Pisarz Kommiss. Franciszek Skarbek Rudzki.

P r z e d a ż.

1. Od Mińskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się: iż na zaspokojenie pretensyi mińskiego mieszczanina, Leyzera Lachowskiego postanowiono przedać z publicznego targu w czasie następujących kontraktów, znajdujący się w mieście Minsku drewniany dom mińskiego mieszczanina Symona Lewina, oceniony do 1000 rubli; zatem życzący nabydź takowy dom, zechcą przybydź do tego gubernialnego Rządu na terminy: dnia 4, 7 i 10 mca marca następującego 1821 r. Dnia 8 grudnia 1820 roku.

Mińskiego Gubernialnego Rządu Sekretarz, radca tytularny Felicyan Arcimowicz.

W e z w a n i e.

3. Jan Łuczyński nauczyciel fizyki w Liceum wołyńskim dnia 22 listopada zszedł z tego świata, wzywają się przeto sukcesorowie zmarłego aby się stawili jek nayrychley w Krzemieńcu z prawnymi dowodami dla odebrania pozostałości po nauczycielu Łuczyńskim.

Sekretarz Felix Mierzejewski.

Promulgacya Dekretu.

3 Sąd Ziem. Ptu Wileń. obwieszcza interessowane strony iż dekret w sprawie ogólney exakcyney kahału Wileń. na dniu 20 tegoż mca decembra objawionym będzie roku 1820 mca xbra 12 dnia Jakób Towiański Ziem Ptu Wileń. Pisarz.

W Redakcyi Kuryera Litewskiego przyymuje się prenumerata na pisma następujące:

Kuryer Litewski, na rok z pocztą rubli sr. 14, bez pocztą rubli sr. 9. Na półroka z pocztą rubli 7, bez pocztą, rub. 4 kop. 50; kwartałowie bez pocztą 2 r. 25 kop.

Dziennik Wileński, na rok cały z pocztą rubli sr. 8, bez pocztą rubli 6.

Dzieje Dobroczynności, na rok cały, z pocztą i bez pocztą r. sr. 6.

Pamiętnik Farmaceutyczny, na rok cały, z pocztą rubli 6, bez pocztą rubli 4 kop. 50.

Wiadomości Brukowe, na rok cały, z pocztą rubli 4, bez pocztą rubli 2 kop. 50.

Na wszystkie te dzieła można także prenumerować w sklepie domu Dobroczynności.

U w i a d o m i e n i e.

3. Od opiekuna, przeznaczonego nad majątkiem Szulnikami i Gozo ogłasza się: iż dla wiadomości wszystkich lokatorów majątku Szulnik i Gozy rozdzielonych w roku 1812, a zajętem w opiekę w roku 1819 meca 8bra 3 dnia, składającego ogół majątku podług inwentarza przezemnie sporządzonego dymów panszczyznowych w obydwóch majątkach 38, czynszowych dymów 11, pustek 9, karczem 2, gotowego grosza rubli sr. 385, żyta usiewu beczek 33 ośmin 4; siana ukossu wozów 168, a największa scheda PP. Wizytek Wileń. w matey tylko części do opłaty należna; zatym aby lokatorowie mogli kaźden wiedzieć, jakie podatki opłacają się, a jakie potrzeba jeszcze opłacać, postanowiłem podać do Kuryera Litgo, aby przeczytawszy kaźden mógł być poinformowanym o postępie opłat, jako z różnych gatunków podatki zalegają, bo jeszcze od roku 1809 do czasu rozdziału exdywizyi, która przeznaczyła kaźdemu dekretem opłacać a od roku 1812 do roku 1816 nowej rewizyi, także liczy się na ogóle, ale w proporcyi swoich dusz kaźden lokator obowiązany za swoją schedę opłacać, a po rewizyi 1816 r. już liczy się na kaźdym poosobny i za kaźdą schedę opłaca się, gdyż niektórzy lokatorowie mieszkając po różnych gubernijach i powiatach, a plenipotenci lub ich zastępcy robią zamitrzenia i niedopomagają do przedszej wypłaty, z czego by i siebie uwolnili zpod opieki i mnie od nieprzyjemnych narażeń; jako mieszkającego o mil piętnaście, na jakowe jeźdżenia potrzeba dużej expensy, a jeśli kaźden przeczytawszy zechce dołożyć staranie w opłacie za swoją schedę, zrobi dogodność skarbowi, siebie spokojnym i mnie uwolni, bo plenipotenci lub ich zastępcy nie chcą niczym zająć się do umniejszenia spuszczać się jeden na drugiego; jakową opłatę, co wypłacono do daty terażniejszej, wypisuję poszczegóło: naprzód, co do exakcyi wniesiono przez opłacanych poszczegóło ze sched. za schedę W. Tomasza Korwela, od daty 1816 do 1819 roku, rub. sr. 10 kop. 32 i ass. rub. 378 kop. 19, w dacie 8bra 7 dnia r. 1819 w teyże dacie za Goze ze wszystkich sched rub. sr. 7 kop. 84 i ass. rub. 337 k. 74, maja 29 dnia 1820 r., za schedę Kajetana Lachowicza od roku 1816 po rok 1820 rubli na srebro licząc 66 k: 55, 8bra 29 dnia 1820 r., za

wszystkie schedy Gozy rub. ass. 258 k. 37½ a w ogóle wszystkiego wniesiono do exakcyi wileń. rub. sr. 84 k. 71 i ass. rub. 974 k. 50½, poszlin zaś wniesionych do powszechney opieki za schedy następne srebrem W. Niewierowicza rub. 184 k. 5, WW. Traskowskich rub. 41 k. 40, Marjanny Koszczycowey rub. 150 k. 50, W. Jana Klaczkowskiego rub. 152 k. 87½, WW. Cywińskiego i Milko-wskiego rub. 172 k. 50, W. Antoniego Lachowicza rub. 45, W. Tomasza Reyzera rub. 19 k. 80, W. Mickiewicza rub. 20 k. 25, W. Ludwiki Terleckiey rub. 130 z arendy a przysłanych od JW. Hrehorowicza rub. 464 k. 67½ a w ogóle za tę schedę rub. 594 k. 67½, WW. Buchowieckich rub. 270 k. 29½, W. Męczyńskiego rub. 56 k. 70 a w ogóle rub. sr. 1688 k. 34 opłaconych a jeszcze nieopłaconych na schedach srebrem poszlin na W. Kajetanie Lachowiczu rub. 319 k. 79½, na W. Tomaszu Korwelu rub. 296 k. 55, na Piętrze Kublickim rub. 10 k. 12½, na Justynie Lachowiczu rub. 51 k. 7½, na W. Wędziagolskim rub. 25 k. 20, na Enochu Berkowiczu rub. 75 k. 82½, na Josielu Tobiaszewiczu rub. 10 k. 35, na W. Ludwiki Bulewskim rub. 14 k. 85 a w ogóle należnych do opłaty rub. sr. 803 k. 77, z tych zaś tak opłaconych jako i nieopłaconych podług rozkazu powszechney opieki należy z kaźdey schedy zapłacić procent od daty zapadłego dekretu czyli od roku 1812. Exakcyja wileńska liczy na remanencie po zdetrunkowaniu przez ukaz izby skarbowey w dacie 1820 roku juna 9 dnia przez ukaz dany do exakcyi wileńskiej jeszcze liczy remanentu następnie podatków na wszystkich schedach rub. ass. 1068 kop. 76 i srebrem rubli 524 k. 9 do jakowey opłaty ze schedy WW. Buchowieckich od wyliczenia exakcyi za dusz 17, a W. Tomasza Korwela za dusz 17 od roku 1812 do roku 1816, a reszta co się pozostają nie liczyć wto schedy PP. Wizytek, gdyż ta co opłaty tey ilości nie należy, rozrzucając na ogół wszystkich sched do zapłacenia z przybytymi jeszcze penami do czasu wypłaty, osobną także za rekruta jeśli Zwierzchność nie uwolni za rok 1814 niezdanego, rub. ass. 1097 k. 61½ prócz tego poszlin za kupno Gozy i Szulnik w roku 1805 apr. 28 dnia od Buchowieckiego Platerowey, jeśli Zwierzchność nieuwolni, także wszystkie schedy przez PP. Wizytek zapłacić będą musieli również od Xda Sakowicza Tomaszowi Korwelowi w roku 1814 jula 7 dnia poszlin rub. sr. 102 k. 15 i ass. rub. 10 expensu na uzyskanie rezolucyów, opłatę poszlin papieru rub. sr. 36, expensu na przejazd z domu do Wilna z Wilna do Szulnik od daty zajęcia w opiekę do daty terażniejszej i na powrót, siedzenie w Wilnie, najęcie stancyi nie licząc koni rub. sr. 36 k. 30, oczym kaźdego lokatora doszła wiadomości, i wypisawszy to wszystko, aby kaźden mógł być poinformowanym a niechciał aby onego schedu zostawała długi czas pod opieką lub zebrałszy się wszyscy lokatorowie sched w opłacie wszystkie należności lub pieniądze przyszłą na opłatę z niektórych zaś sched zebranych pieniędzy na opłatę w górze wyrażonych; jest zlokowanych pieniędzy w exakcyi wileńskiej rub. sr. 70, do czego własną ręką napisawszy podpisuję się. Dat w Wilnie roku 1820 meca 8bra 11 dnia.

Serwacy Męczyński b. Sędzia Gran. P. W.

D z i e r ż a w a:

3. Puszcza się w trzyletnią lub sześciolletnią dzierżawę od s. Jana roku 1821 folwark Miniewiczze z awulsem Poniżany o 4 mile od Grodna nad rzeką Niemnem, w gruntach dobrych pszennych i żytnich, z wygodnym i obszernym domem mieszkalnym, porządnym zabudowaniem gospodarskim, i wszelkimi wygodami, dymów włościańskich panszczyznowych 40. W tymże majątku jest więcey 3 włók lasu sosnowego w ogóle do przedania jest w nim drzewo towarne, budowlowe, opałowe i mnięsze, las ten leży o cwierć mili od Niemna. Tak o dzierżawę folwarku jak i o kupno całkowite tego lasu, można umawiać się i ugodzić w tymże majątku Miniewiczach naydaley jednak do 1 marca r. 1821 kontrakt będzie zawarty.